

VIII või IX faktori inhibiitorid (P-FVIII inh, P-FIX inh)

Laboratoorse hematoloogia ja üldkliiniliste analüüside osakond, tel. 731 8315

Hemofiilia ravimisel on tõsiseks probleemiks FVIII ja FIX vastaste inhibiitorite (allo- või autoantikehade) väljakujunemine. Tavaliselt kuuluvad nad IgG klassi ja neutraliseerivad asendusteraapia efekti. Inhibiitoreid esineb 20–30%-l raske hemofiilia A ja 1,5–3%-l raske hemofiilia B haigetel.

Ka hemofiiliat mitte põdevatel patsientidel võivad areneda FVIII ja FIX vastased autoantikehad. Nende esinemissagedus pole teada. Inhibiitorite esinemist on leitud nt autoimmuunhaiguste või pahaloomuliste protsesside, ka raseduse korral. Erinevalt kaasasündinud hemofiilia puhul tekkivatest alloantikehadest ei pärsi nad FVIII aktiivsust täielikult.

Inhibiitorit määratakse Bethesda inhibiitortestiga, kus neutraliseerivate antikehade hulga üle otsustatakse uuritava plasma võime järgi pärssida VIII või IX faktori koagulatiivset aktiivsust *in vitro*.

Uuritav materjal, selle võtmine, saatmine ja säilitamine

Katsuti	9NC-katsuti (helesinine kork)
Säilivus	Plasma toatemperatuuril neli tundi, -20 °C juures 15 päeva, -80 °C juures üks kuu. Plasma tuleb eraldada ühe tunni jooksul peale proovi võtmist (tsentrifuugida 2500 x g juures 15 min).

NB! Enne proovi võtmist tuleb kaks nädalat vältida varfariinravi ja kaks päeva hepariinravi.

Proovimaterjal hemostaasi uuringuteks võetakse esimese katsutina (v.a juhul, kui võetakse ka verekülvi). Faktoreid analüüsiks võetakse veri kahte katsutisse ja märgitakse katsutile proovinõude järjekord vere võtmisel.

NB! Proovinõu peab olema täitunud katsutil oleva märgini!

Mistahes kliiniliste erijuhtude (nt hematokrit > 0,55) puhul ja säilitamise/saatmisega seotud küsimuste korral tuleb nõu pidada laboriga.

Analüüsi tegemise aeg: tööpäeviti nädala jooksul

Analüüsimeetod: koagulomeetriline meetod, Bethesda inhibiitortest

Referentväärus

Normaalselt on test negatiivne.

Tulemus väljendatakse Bethesda ühikutes (BU). Mida suurem on Bethesda ühik, seda suurem on inhibeerivate antikehade hulk. 1 BU vähendab faktori kontsentratsiooni 100%-lt (norm) 50%-ni, 2 BU 25%-ni jne.

Näidustus ja kliiniline tähendus

Hemofiiliapuhuse asendusravi seire.

Määratakse, kui hüübimisfaktorite inhibiitorite sõeltesti ja hüübimisfaktorite määramise tulemused vihjavad spetsiifilisele faktori inhibiitori olemasolule ning luupusantikoagulandi, hepariini ja teiste antikoagulantide esinemine proovimaterjalis on välistatud.

Vt ka: Hübimisfaktorite inhibiitorid (sõeluuring)

Maire Mägi